

18 Νοεμβρίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΚΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΠΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕ-  
ΜΗΣ, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

*Εφεσίων,*

v.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

*Εφεσιβλήτων.*

(Νομικό Ερώτημα Αρ.284).

---

*Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα άρθρο 113.2 — Εξουσία του Γενικού Εισαγγελέα για λήψη μέτρων αναφορικά με αδικήματα κατά παράβαση οποιουδήποτε νομοθετήματος εναντίον οιουδήποτε προσώπου.*

5 *Ανακρίσεις ποινικών υποθέσεων — Διεξαγωγή ανακρίσεων από οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο ή αρχή ή μερικώς ή ολικώς από την Αστυνομία — Δεν επηρεάζει τις εξουσίες του Γενικού Εισαγγελέα για τη δίωξη προσώπων για οποιοδήποτε αδίκημα που κατοχυρώνεται με το άρθρο 113.2 του Συντάγματος.*

10 *Ποινική Δικονομία — Επιφύλαξη από το Επαρχιακό Δικαστήριο για γνωμοδότηση από το Ανώτατο Δικαστήριο νομικού ζητήματος — Ο περί Ποινικής Δικονομίας Νόμος Κεφ. 155, άρθρο 148.*

15 Το ερώτημα το οποίο επιφυλάχθηκε για τη γνωμοδότηση του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι κατά πόσο η διεξαγωγή ανακρίσεων από λειτουργούς του Τμήματος Τελωνείων για την διάπραξη αδικημάτων κατά παράβαση του περί Τελωνείων Νόμου 82/67 κωλύει τον Γενικό Εισαγγελέα να καταχωρήσει τα επίδικα κατηγορητήρια εναντίον των κατηγορουμένων βάσει του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 20 154.

25 Οι κατηγορούμενοι δεν αμφισβήτησαν το δικαίωμα του Γενικού Εισαγγελέα που κατοχυρώνεται με το άρθρο 113.2 του Συντάγματος, αλλά εισηγήθηκαν ότι στην παρούσα υπόθεση η ανάκριση που διεξήχθη από τελωνειακούς λειτουργούς και όχι καθ' ολοκληρίαν από την αστυνομία για τα διαπραχθέντα αδικήματα, τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 178(1) του περί Τελωνείων Νόμου 30 μπορούσαν να συμβιβαστούν από τον Διευθυντή Τελωνείων, άφησαν την εντύπωση στα ανακρινόμενα πρόσωπα ότι θα κατηγορηθούν για αδικήματα κατά παράβαση του περί Τελωνείων Νόμου και όχι για τα αντίστοιχα αδικήματα του Ποινικού Κώδικα που τι-

μωρούνται με πολύ σοβαρότερες ποινές. Εισηγήθηκαν επίσης ότι θα ενεργούσαν διαφορετικά οι κατηγορούμενοι αν ανακρίνονταν από την αστυνομία γνωρίζοντας τις σοβαρότερες συνέπειες που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα.

Το Ανώτατο Δικαστήριο γνωμοδότησε ομόφωνα ότι ο Γενικός Εισαγγελέας έχει ασκήσει την εξουσία που του παρέχει το άρθρο 113.2 του Συντάγματος να διατάσσει την δίωξη καθ' οιουδήποτε προσώπου για οποιοδήποτε αδίκημα. Η εξουσία αυτή δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι οι ανακρίσεις αναφορικά με τα διαπραχθέντα αδικήματα διεξήχθησαν μερικώς ή ολικώς από την Αστυνομία ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο ή αρχή.

*Η υπόθεση επιστρέφεται στο  
Επαρχιακό Δικαστήριο μαζί  
με την παρούσα γνωμοδότηση.*

*Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:*

*Louca & Another v. The Republic (1984) 2 C.L.R. 386.*

*Yollness and Others v. The Republic (1982) 2 C.L.R. 46.*

### **Νομικό Ερώτημα.**

Νομικό ερώτημα που επεφύλαξε ο Ιωαννίδης Α.Ε.Δ. στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, δυνάμει του Άρθρου 148 του Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155 κατά πόσο η ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Αρ. 28688/92 ημερ. 28 Μαΐου, 1993 με την οποία απέρριψε την προδικαστική ένσταση των κατηγορουμένων ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εκωλύετο νομικά και/ή δεν είχε δικαίωμα και/ή τη διακριτική ευχέρεια να καταχωρήσει κατηγορητήριο εναντίον των κατηγορουμένων βάσει του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154 αντί βάσει του Περί Τελωνείων Νόμου 82/67.

*Ε. Βραχίμη (κα), για τον κατηγορούμενο 1.*

*Καμία εμφάνιση για τον κατηγορούμενο 2.*

*Α. Καουτζάνη (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την κατηγορούσα αρχή.*

ΠΙΚΗΣ, Δ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής.

5 ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ: Στις 5 Ιουλίου, 1993, κατόπιν αιτήσεως των κατηγορουμένων στις ποινικές υποθέσεις αρ. 28410/92 και 28688/92 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, το εν λόγω Δικαστήριο επεφύλαξε για γνωμοδότηση από το Ανώτατο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 148 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, το ακόλουθο νομικό ζήτημα:

10 "Κατά πόσον η ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου ημ. 28.5.93 με την οποία το Δικαστήριο απέρριψε την προδικαστική ένσταση των κατηγορουμένων ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εκωλύετο νομικά και/ή δεν είχε το δικαίωμα και/ή τη διακριτική ευχέρεια να καταχωρήσει κατηγορητήριο εναντίον των κατηγορουμένων βάσει του Ποινικού Κώδικα Κεφ.154 αντί  
15 βάσει του περί Τελωνείων Νόμου 82/67 εφ' όσον η ανάκριση της υποθέσεως έγινε από τις Τελωνειακές Αρχές με βάση τον Νόμο 82/67 και όχι από την Αστυνομία με  
20 βάση τον περί Ποινικής Δικονομίας Νόμο Κεφ.155, είναι νομικά ορθή ή όχι."

Τα περιστατικά κάτω από τα οποία ηγήθη το ως άνω νομικό ζήτημα εκτίθενται στην έκθεση που ετοίμασε ο Δικαστής που το επεφύλαξε, είναι δε σε συντομία τα εξής:

25 Οι έρευνες προς διακρίβωση των γεγονότων που αναφέρονται στις λεπτομέρειες των κατηγοριών των δυο κατηγορητηρίων εναντίον των κατηγορουμένων διεξήχθησαν, σε πρώτο στάδιο, από το Τμήμα Τελωνείων, δυνάμει του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (Νόμος αρ. 82/67). Ο φάκελος που σχηματίστηκε  
30 με το προϊόν των ερευνών εκείνων, περιλαμβανομένων καταθέσεων που είχαν ληφθεί, υποβλήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για μελέτη. Ο Γενικός Εισαγγελέας έδωσε οδηγίες για περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης από την  
35 Αστυνομία. Με βάση τα πορίσματα όλων των ερευνών, ο Γενικός Εισαγγελέας αποφάσισε να κατηγορηθούν γρα-

πτώς οι κατηγορούμενοι. Ακολούθως, καταχώρησε εναντίον τους τα επίδικα κατηγορητήρια που περιέχουν μεγάλο αριθμό κατηγοριών για σοβαρά αδικήματα πλαστογραφίας, κυκλοφορίας πλαστών εγγράφων και δεκασμού δημοσίου λειτουργού, κατά παράβαση άρθρων του Ποινικού Κώδικα, με εξαίρεση τα αδικήματα που αναφέρονται στις κατηγορίες με αριθμό 23 και 26, τα οποία αφορούν δόλια αποφυγή πληρωμής δασμού κατά παράβαση του άρθρου 191(1)(β) των περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμων 1967-1991, των άρθρων 4 και 5 των περί Εκτάκτου Προσφυγής Επιβάρυνσης (Εισαγόμενα Εμπορεύματα) Νόμων 1977-1992, και των άρθρων 20 και 21 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.

Όταν οι κατηγορούμενοι κατηγορήθηκαν ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, σύμφωνα με τα εν λόγω κατηγορητήρια, και πριν απαντήσουν στις εναντίον τους κατηγορίες, υποβλήθηκε από τους δικηγόρους τους ένσταση εναντίον των κατηγορητηρίων, για το λόγο ότι ο Γενικός Εισαγγελέας δεν είχε, σύμφωνα με τους κατηγορούμενους, δικαίωμα να καταχωρήσει τα εν λόγω κατηγορητήρια επειδή, όπως έχει ήδη αναφερθεί, για την εξιχνίαση τους είχαν διεξαχθεί έρευνες από λειτουργούς του Τμήματος Τελωνείου.

Με την ενδιάμεση απόφασή του, ημερομηνίας 28/5/1993, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας απέρριψε την ένσταση των κατηγορουμένων.

Με αίτησή τους, ημερομηνίας 9/6/1993, οι κατηγορούμενοι ζήτησαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο να επιφυλάξει για γνωμοδότηση από το Ανώτατο Δικαστήριο το επίδικο νομικό ζήτημα. Παρά την ένσταση της Κατηγορούσας Αρχής, το Επαρχιακό Δικαστήριο, ασκώντας την επί του προκειμένου διακριτική του ευχέρεια, έκρινε ότι το επίδικο νομικό ζήτημα ήταν κατάλληλο να επιφυλαχθεί για γνωμοδότηση, με το αιτιολογικό ότι παρόμοιο ζήτημα δεν έχει αποφασιστεί ή εγερθεί στο παρελθόν, και

αν αυτό αποφασισθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο υπέρ των κατηγορουμένων, θα αποφευχθεί η ακρόαση δύο ποινικών υποθέσεων.

5 Η εισήγηση των ευπαίδευτων δικηγόρων των κατηγορουμένων, τόσο ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου όσο και ενώπιόν μας, αναφορικά με το επίδικο αυτό θέμα, δεν παραγνωρίζει ούτε αμφισβητεί το δικαίωμα του Γενικού Εισαγγελέα να προσάψει κατηγορίες εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για αδικήματα κατά παράβαση 10 του Ποινικού Κώδικα, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι τα γεγονότα που επικαλείται στοιχειοθετούν παράλληλα και αδικήματα κατά παράβαση των περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμων 1967-1991, τιμωρούμενα με μικρότερες ποινές. Εισήγηση που θα παραγνώριζε το 15 ως άνω δικαίωμα του Γενικού Εισαγγελέα θα ήταν εξ υπαρχής καταδικασμένη να απορριφθεί εφόσο θα προσέκρουε στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Louca and another v Republic* (1984) 20 2 C.L.R. 386, με την οποία υιοθετήθηκε η αρχή που καθιέρωσε η απόφαση τριμελούς Εφετείου στην υπόθεση *Khalil Mohamed Ali Yollnes and others v Republic* (1982) 2 C.L.R. 46, σύμφωνα με την οποία ο Γενικός Εισαγγελέας διατηρεί το δικαίωμά του να προσάψει κατηγορίες για τα σοβαρότερα αδικήματα ανεξάρτητα αν τα γεγονότα που τα 25 στοιχειοθετούν, στοιχειοθετούν επίσης λιγότερο σοβαρά αδικήματα κατά παράβαση ειδικού νόμου.

Οι ευπαίδευτοι δικηγόροι των κατηγορουμένων εισηγούνται, εντούτοις, ότι στην παρούσα υπόθεση ο Γενικός Εισαγγελέας απώλεσε το δικαίωμά του να καταχωρήσει το 30 επίδικο κατηγορητήριο, λόγω των εντυπώσεων που δημιουργήσε στους κατηγορούμενους το αδιαμφισβήτητο γεγονός της διεξαγωγής των ανακρίσεων, στο πρώτο τουλάχιστο στάδιό τους, από λειτουργούς του Τμήματος Τελωνείων, οι οποίες περιλάμβαναν και τη λήψη γραπτών 35 καταθέσεων από τους κατηγορουμένους. Η συγκεκριμένη εισήγηση των ευπαίδευτων δικηγόρων των κατηγορουμέ-

νων επί του προκειμένου είναι ότι η ανάκριση που διεξάγεται από τελωνειακούς λειτουργούς και όχι από την αστυνομία, για αδικήματα τιμωρούμενα από τον περί Τελωνείων Νόμο, τα οποία μπορούν να συμβιβασθούν από το Διευθυντή Τελωνείων, σύμφωνα με το άρθρο 178(1)\* του εν λόγω Νόμου, δημιουργεί στο πρόσωπο που ανακρίνεται την εντύπωση ότι, αν κατηγορηθεί στο μέλλο ως αποτέλεσμα των ανακρίσεων αυτών, θα κατηγορηθεί για αδικήματα κατά παράβαση του περί Τελωνείων Νόμου και όχι για τα αντίστοιχα αδικήματα κατά παράβαση του Ποινικού Κώδικα που επιφέρουν πολύ σοβαρότερες ποινές και δεν μπορούν να συμβιβαστούν από το Διευθυντή Τελωνείων ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, όργανο ή αρχή. Κάτω από την πιο πάνω εντύπωση, το ανακρινόμενο πρόσωπο είναι δυνατό, σύμφωνα πάντοτε με τους δικηγόρους των κατηγορουμένων, να ενεργήσει κατά τρόπο διαφορετικό από εκείνο που θα ενεργούσε αν ανακρινόταν από την αστυνομία και να αναφέρει στην κατάθεσή του πράγματα που ουδέποτε θα ανέφερε αν γνώριζε ότι τυχόν καταδίκη του θα είχε τις σοβαρότερες συνέπειες που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα.

Η ομόφωνη γνωμοδότησή μας πάνω στο νομικό ζήτημα που επιφυλάχθηκε είναι ότι η διεξαγωγή ανακρίσεων από λειτουργούς του Τμήματος Τελωνείων στην παρούσα υπόθεση δεν κωλύει το Γενικό Εισαγγελέα να καταχωρήσει το επίδικο κατηγορητήριο εναντίον των κατηγορουμένων. Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει ασκήσει επί του προκει-

---

\*178(1) *Εξαιρουμένης της περιπτώσεως αδικημάτων δυνάμει των άρθρων 9 και 10, ο Διευθυντής και πας επί τούτω εξουσιοδοτημένος υπό του Υπουργικού Συμβουλίου δύνανται να συμβιβάζωσιν οιοδήποτε αδίκημα ή πράξιν, ήτις ήθελε διαπραχθή ή δι'ην υπάρχει εύλογος υποψία ότι διεπράχθη υπό τινος προσώπου κατά παρέκκλισιν ή παράβασιν των διατάξεων οιοδήποτε των περί Τελωνείων ή Φόρων Καταναλώσεως Νόμων, υπό όρους καθοριζομένους υπ'αυτών κατά το δοκούν, κέκτηνται δε πλήρη εξουσίαν, όπως αποδέχωνται εκ του προσώπου τούτου χρηματικήν πληρωμήν, μη υπερβαίνουσαν την ανωτάτην χρηματικήν ποινήν την προβλεπομένην υπό τινος τελωνειακού νόμου διά το τοιούτο αδίκημα ή πράξιν.*

5 μένου τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 113.2\* του Συντάγματος, οι οποίες αφορούν αδικήματα κατά παράβαση οποιουδήποτε νομοθετήματος, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κατά πόσο οι ανακρίσεις αναφορικά με αυτά διεξήχθησαν μερικώς ή ολικώς από την Αστυνομία ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο ή αρχή.

10 Η υπόθεση επιστρέφεται στο Επαρχιακό Δικαστήριο μαζί με την παρούσα γνωμοδότησή μας πάνω στο επιφυλαχθέν νομικό ζήτημα.

Διαταγή ως ανωτέρω.

---

\* 113.2. Ο γενικός εισαγγελεύς της Δημοκρατίας έχει εξουσίαν κατά την κρίσιν αυτού προς το δημόσιον συμφέρον να κινή, διεξάγη, επιλαμβάνηται και συνεχίξη ή διακόπητι οιανδήποτε διαδικασίην ή διάτασση δίωξιν καθ' οιουδήποτε προσώπου εν τη Δημοκρατία δι' οιονδήποτε αδίκημα. Η τοιαύτη εξουσία δύναται να ασκήται υπό του γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας είτε αυτοπροσώπως είτε δι' υπαλλήλων υπαγομένων εις αυτόν ενεργούντων υπό και συμφώνως προς τας οδηγίας αυτού.